

Co je nového v dermatovenerologii?

Při každodenních povinnostech a pracovním shonu většinou ani nezaregistrujeme, jak se vše kolem nás mění a bouřlivě rozvíjí. Nejinak je tomu i v našem oboru. Vidíme to zejména při srovnání výstupů z konferencí, sjezdů, nebo v přehledech publikací pouhých několik let zpětně. Dermatovenerologie jako interdisciplinární obor je dnes zejména ovlivněna rozvojem biochemie, imunologie, laboratorními metodami i technikou (vyšetřovací přístroje, dermatoskopy, lasery). Řadu onemocnění, dříve těžko léčitelných, začíná ovlivňovat genové inženýrství, vznikla atraktivní biologická léčba (nové Anti-IL 17 A a Anti IL-23 preparáty), která zasahuje významně do těžkých (psoriáza) i infaustních stavů (nádory – melanom). Prohloubily se naše znalosti fotobiologie. Každoročně se obohátí léčba o významné preparáty nebo novou metodu. Vzpomeňme jen, jak se zdařilo příznivě ovlivnit a zkalitnit terapii akné, rozacey, urtikarií, atopie, psoriázy, hidrosadenitidy, aktinických keratóz, mykóz, parazitárních i virových onemocnění. Rozvoj doznala i psychosomatická dermatologie. Ačkoli jsme slyšeli i skeptické názory, že náš obor u nás nevzkvétá, probereme-li pečlivě jednotlivé oblasti, pročteme si soupisy aktivit na našich webových stránkách, sečteme počty publikací a účast našich dermatologů na všemožných akcích, zjistíme opak. Výbor Společnosti se snaží obhájit naši pozici oproti jiným oborům, či různým pseudoekonomickým nebo pseudomodernizačním snahám a zachovat koncepci všech oblastí dermatovenerologie, jak jsou formulovány i ve White Book EDF. Snažíme se upravit a zachovat rozumnou míru doškolování. I když vznikají někdy přechodné výpadky léků, máme k dispozici veškerou evropskou paletu léčby i postupů. Snažíme se o stálou obhajobu i získání optimálních ekonomických pozic, což je často mimořádně časově

náročné. Při základních pracovních povinnostech se často již nedostává sil, referovat o pozitivních výsledcích těchto dobrovolných, ale důležitých aktivit, což je jistě chyba. Alespoň se snažíme o jejich umístění na naše www stránky, neboť plošné referování tiskem je finančně neúnosné.

Náš obor má však také oblasti málo lukrativní, někdy i obtěžující, ale vždy znamenaly bazální faktickou medicínu a přinášely váhu a důležitost celému oboru. Mám na mysli zejména venerologii. Sice při řešení problémů nám někdy pomůže určitý strach ze šíření STI, ale většinou je již malá snaha společnosti odstranit nejednoznačnosti legislativy a její nepřehlednost. Lékaři nedobře vnímají nedostatečnou oporu v zákonech. Navíc se setkáváme s nejrůznějšími nekompetentními, často velmi silnými vnějšími vlivy, které vedou k bezbřehé nejasnosti, svérázným výkladům a vůbec nemají nic společného s epidemiologickými zásadami. Trvá stálá tendence podkopávat osobní zodpovědnost a povinnosti nemocného, včetně depistáže. Náš boj o zvrat trvá již 20 let. Nedobře působí i časté výměny na pozici ministerstva zdravotnictví, takže se většinou začíná vždy od počátku znovu. Sebrali jsme mj. názory a poznatky jako odezvu na situaci venerologie v terénu a podrobně je zpracovali. Ze signifikantního vzorku šetření jsme zjistili, že pacienti se soustřeďují více na klinikách nebo specializovaných ambulancích. Není problém v dostupnosti laboratoře. Nejčastěji kritizují kolegové náročnost vybavení a náklady, složitou legislativu, nedostatek depistážních sester. Především se ukazuje nutnost zvýšení doškolování lékařů i sester, které musí být permanentní a nezbytná je dostupnost kvalitních aktuálních odborných materiálů. Snad se již v dohledné době podaří dosáhnout vydání nového Metodického pokynu a dalších učeb-

nic odborného zaměření. Koncepci předpisu chceme částečně obejít onen nepřehled a nejednoznačnost. Bohužel jsme od právníků zjistili, že nelze očekávat vydání jednotícího a jediného zákona o pohlavních chorobách. Neodpovídalo by to prý koncepci našeho právního systému. Šetřením jsme zjistili a velice si toho vážíme a kladně hodnotíme, že existuje zodpovědný kvalitní kádér dermatologů, který nedopustil, přes vnější nepřízeň (zejména ekonomické tlaky), rozvrat zásad a praxe našeho venerologického systému, ač tato činnost nebyla, nebo není vůbec, dostatečně ohodnocena. Snažíme se o možnost takového organizačního uspořádání, aby nedošlo ke změnám kompetencí našich kolegů, ale mohl třeba, nemá-li vhodné podmínky, delegovat (částečně) práci na určitá střediska či centra venerologické práce. Jde nám zejména o posílení (renesanci) dispenzarizace, kartoték a depistáže. Každý dermatovenerolog by měl mít ale nasmlouvané venerologické kódy, i když tzv. „venerologii nedělá“, protože právě jeho kvalifikace a kompetence spočívá v diferenciální diagnostice a tím i v možnosti vykazování venerologických kódů – i při zdánlivě nedostatečném vybavení. Rozhodně jinou vybavenost vyžadují nemocné ženy, jinou (menší) muži. I to nezavdává důvod pojišťovně (snad kromě laboratorního vyšetření) zpochybňovat naše know how při vedení každého venerologického případu od A do Z. Budeme se snažit dosáhnout změny tohoto nazírání centrálně, ale již teď lze s Vaší pomocí za celistvost oboru v tomto smyslu individuálně bojovat. Věřte, že se to vyplatí, při naší argumentaci o závažnosti a celé šíři a postavení dermatovenerologie.

prof. MUDr. Vladimír Resl, CSc.

člen výboru ČDS

FZS ZČU Plzeň